

แนวทางการดำเนินงาน
การป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้
ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๓๘

การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ เป็นการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างพระสงฆ์ที่พำนักอาศัยอยู่ในพื้นที่ป่าไม้ ราษฎรทั่วไป และเจ้าหน้าที่รัฐ ในการร่วมอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ รวมทั้งการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามหลักธรรมวินัย ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องของทางราชการ

มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

- มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๓๘
- มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๓๘
- มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๒

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๓๘

คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบในหลักการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ ทั้ง ๓ ข้อ คือ

- ให้กรมป่าไม้พิจารณาดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ โดยให้ถือเป็นนโยบายสำคัญและเร่งด่วน ทั้งนี้ให้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด
- ให้กรมป่าไม้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สืบสวนที่พักรงซึ่งอาศัยอยู่โดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายในพื้นที่ป่าไม้ โดยขั้นตอนการสำรวจจะยังไม่ดำเนินการตามกฎหมายกับที่พักรงซึ่งเหล่านั้น
- ให้กรมป่าไม้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมการศาสนา กรมการปกครอง และมหาเถรสมาคม เพื่อกำหนดแนวทางในการป้องกันแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ ตลอดจนกำหนดแนวทางในการส่งเสริมให้วัดหรือสำนักสงฆ์มีส่วนช่วยงานด้านป่าไม้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง ในรูปแบบที่เหมาะสมต่อไป

ทั้งนี้ให้ตั้งคณะกรรมการร่วมพิจารณา ๓ ระดับ คือ คณะกรรมการกลาง คณะกรรมการระดับจังหวัด และคณะกรรมการระดับอำเภอ

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๓๘

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานกรรมการ
หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมาย
๒. ผู้แทนมหาเถรสมาคม ฝ่ายธรรมยุต ที่ปรึกษา
๓. ผู้แทนมหาเถรสมาคม ฝ่ายมหานิกาย ที่ปรึกษา
๔. อธิบดีกรมการศาสนาหรือผู้แทน กรรมการ
๕. อธิบดีกรมการปกครองหรือผู้แทน กรรมการ
๖. ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม กรรมการ
๗. ผู้ทรงคุณวุฒิ จากสถาบันการศึกษา กรรมการ
๘. ผู้ทรงคุณวุฒิ จากองค์กรเอกชน กรรมการ
๙. อธิบดีกรมป่าไม้ กรรมการและเลขานุการ
๑๐. ผู้อำนวยการสำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๑. ผู้อำนวยการส่วนทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. กำหนดนโยบายและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้
๒. กำกับ ดูแล ประสานงานให้สอดคล้องและเป็นไปตามนโยบายและแนวทางที่กำหนดไว้
๓. สั่งการ และติดตามผลการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา อุปสรรค รวมทั้งเรื่องการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง
๔. ดำเนินการแก้ไขปัญหาในกรณีเร่งด่วนเฉพาะหน้าในเรื่องใหญ่ ๆ อันจะก่อให้เกิดผลเสียหายต่อประเทศชาติและศาสนา
๕. ให้มีอำนาจในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๓๘ หรือคณะกรรมการอื่นได้ตามที่เห็นสมควร

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๒

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประธานกรรมการ
๒. ผู้แทนมหาเถรสมาคม ฝ่ายธรรมยุต ที่ปรึกษา
๓. ผู้แทนมหาเถรสมาคม ฝ่ายมหานิกาย ที่ปรึกษา
๔. อธิบดีกรมการศาสนาหรือผู้แทน กรรมการ
๕. อธิบดีกรมการปกครองหรือผู้แทน กรรมการ
๖. ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม กรรมการ
๗. ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษาแต่งตั้งโดยประธานกรรมการ กรรมการ
๘. ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรเอกชนแต่งตั้งโดยประธานกรรมการ กรรมการ
๙. ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติหรือผู้แทน กรรมการ
๑๐. อธิบดีกรมป่าไม้ กรรมการและเลขานุการ
๑๑. ผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชน กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๒. ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. กำหนดนโยบายและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้
๒. กำกับ ดูแล ประสานงานให้สอดคล้องและเป็นไปตามนโยบายและแนวทางที่กำหนดไว้
๓. สั่งการ และติดตามผลการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา อุปสรรค รวมทั้งเรื่องการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง
๔. ดำเนินการแก้ไขปัญหาในกรณีเร่งด่วนเฉพาะหน้าในเรื่องใหญ่ ๆ อันจะก่อให้เกิดผลเสียหายต่อประเทศชาติและศาสนา
๕. ให้มีอำนาจในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๓๘ หรือคณะกรรมการอื่นได้ตามที่เห็นสมควร

คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ ระดับจังหวัดและระดับอำเภอ

คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ (คณะกรรมการฯ กลาง) ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ ระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. ปฏิบัติตามนโยบายและมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๓๘ และตามที่คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้มอบหมาย

๒. วางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้เขตพื้นที่รับผิดชอบให้บังเกิดผลดีอย่างแท้จริง

๓. ปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ โดยให้มีการเร่งรัดตรวจสอบอยู่เสมอ หากปรากฏว่ายังบกพร่องให้พิจารณาหาทางแก้ไขตามควรแก่กรณี ซึ่งหากพบอุปสรรค ข้อขัดข้องที่พ้นวิสัยจะพิจารณาแก้ไขได้ให้รายงานคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้เพื่อพิจารณาหาทางแก้ไขให้เป็นผลดีต่อไป

หลักการในการจำแนกที่พักระงษ์ในเขตพื้นที่ป่าไม้ และแนวทางการแก้ไขปัญหา

คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ (คณะกรรมการฯ กลาง) ได้พิจารณากำหนดให้หลักการในการจำแนกที่พักระงษ์ในเขตพื้นที่ป่าไม้และแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อเป็นแนวทางให้คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ ระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ใช้เป็นแนวทางดำเนินการ ดังนี้

หลักการ

ในการดำเนินการกำหนดหลักเกณฑ์การจำแนกที่พักระงษ์ในเขตพื้นที่ป่าไม้นี้เพื่อที่จะจำแนกที่พักระงษ์ ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ป่าไม้ แต่ละประเภทไปดำเนินการใน ๓ รูปแบบ ดังนี้

๑. ผลักดันให้ออกจากพื้นที่

๒. จัดทำโครงการส่งเสริมให้วัดหรือสำนักสงฆ์ช่วยงานด้านป่าไม้ ซึ่งเป็นโครงการของพนักงานเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ โดยใช้อำนาจตามความในมาตรา ๑๙ แห่งพ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๑๙ แห่งพ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๓๘ แห่งพ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยพระสงฆ์อยู่ในเขตโครงการได้ในฐานะเป็นผู้เข้าร่วมโครงการ

๓. ให้ที่พักระงษ์นั้นขออนุญาตสร้างวัดโดยถูกต้องตามกฎหมาย หรือใช้สิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๑. ประเภทที่ต้องผลักดันให้ออกจากพื้นที่

๑.๑ หลักเกณฑ์

๑) ที่พักระงษ์นั้น ๆ ตั้งอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตพื้นที่ต้นน้ำลำธาร และเข้าไปอยู่อาศัย หลังจากประกาศจัดตั้งเป็นเขตอนุรักษ์นั้น ๆ แล้ว

๒) ที่พักระงษ์นั้น ๆ ตั้งอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงหรือตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการบุกรุกพื้นที่ป่าใหม่ หรือเสี่ยงต่อการเข้าไปทำลาย หรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาป่าและสิ่งแวดล้อม

๓) ที่พักระงษ์นั้น ๆ ตั้งอยู่ในพื้นที่โซน C ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ และ ๑๗ มีนาคม ๒๕๓๕ ที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง และไม่มีชุมชนเข้าไปอยู่อาศัย

๔) ที่พักระงษ์นั้น ๆ เข้าไปอยู่หลังจากได้มีการจัดทำทะเบียนที่พักระงษ์เสร็จสิ้นแล้ว และไม่มีรายชื่ออยู่ในบัญชี

๑.๒ ขั้นตอนการดำเนินการ

- ๑) ให้คณะเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้
 - เจ้าหน้าที่ป่าไม้ที่ปฏิบัติงานประจำจังหวัด เจ้าหน้าที่ป่าไม้ที่ปฏิบัติงานประจำสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ หัวหน้าหน่วยงานป่าไม้ที่เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด เจ้าหน้าที่ตำรวจ และให้นิมนต์เจ้าคณะตำบล เจ้าคณะอำเภอ และเจ้าคณะจังหวัด ไปร่วมดำเนินการ
- ๒) ให้เข้าไปแจ้งหัวหน้าที่พักสงฆ์หรือประธานที่พักสงฆ์นั้น ๆ ให้ออกจากพื้นที่ เนื่องจากเป็นการกระทำผิดระเบียบกฎหมายต่าง ๆ ดังนี้
 - กฎหมายว่าด้วยการป่าไม้
 - คำสั่งมหาเถรสมาคม
- ๓) ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ และหน่วยป้องกันรักษาป่าที่รับผิดชอบท้องที่คอยสอดส่องพฤติกรรมและควบคุมมิให้มีการเข้าไปใช้ประโยชน์พื้นที่อีก
- ๔) หากที่พักสงฆ์ใดไม่ยอมออกจากพื้นที่ให้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

๒. ประเภทที่จัดให้ทำโครงการของพนักงานเจ้าหน้าที่

๒.๑ หลักเกณฑ์

- ๑) ที่พักสงฆ์นั้น ๆ ตั้งอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตพื้นที่ต้นน้ำลำธาร และเข้าไปอยู่อาศัยก่อนการประกาศจัดตั้งเป็นเขตอนุรักษ์นั้น ๆ
- ๒) ที่พักสงฆ์นั้น ๆ ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมโทรม และมีความมุ่งมั่นที่จะป้องกันดูแลรักษาป่าอย่างแท้จริง และราษฎร โดยรอบบริเวณให้ความร่วมมือในการป้องกันรักษาไว้
- ๓) ที่พักสงฆ์นั้น ๆ ตั้งอยู่ในพื้นที่ป่าไม้ ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ ที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง
- ๔) ที่พักสงฆ์นั้น ๆ ตั้งอยู่ในพื้นที่โซน C ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ และ ๑๓ มีนาคม ๒๕๓๕ ซึ่งมีชุมชนเข้าไปอยู่อาศัยแล้ว
- ๕) ที่พักสงฆ์นั้น ๆ ตั้งอยู่ในพื้นที่สงวนหวงห้ามใด ๆ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นเป็นการสมควรแล้ว โดยมีปัจจัยอื่นที่ดำเนินการแก้ไขปัญหาลักษณะในรูปแบบอื่นมิได้แล้ว

๒.๒ ขั้นตอนการดำเนินการ

ดำเนินการตามแนวทางการจัดทำโครงการส่งเสริมให้วัดหรือสำนักสงฆ์ช่วยงานด้านป่าไม้เป็นโครงการที่จัดทำเพื่อแก้ไขปัญหาที่พักสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ กรณีไม่สามารถนิมนต์พระสงฆ์ออกจากพื้นที่ได้ หรือเป็นโครงการที่เจ้าหน้าที่จัดทำเพื่ออนุรักษ์ป่า หรือปลูกป่า โดยนิมนต์พระสงฆ์เป็นแกนนำโดยโครงการนี้เป็นของพนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแล รักษาหรือบำรุงป่าไม้ และสัตว์ป่าเป็นหลักสำคัญ โดยอธิบดีกรมป่าไม้มีอำนาจสั่งการเป็นหนังสือให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติ ภายใต้อำนาจตัวบทกฎหมาย ดังต่อไปนี้

- มาตรา ๑๗ (๑) และมาตรา ๓๒ ของพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ สำหรับโครงการที่อยู่ในพื้นที่ป่าไม้ ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔
- มาตรา ๑๙ ของพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ สำหรับโครงการที่อยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ
- มาตรา ๑๙ ของพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ สำหรับโครงการที่อยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ
- มาตรา ๓๘ ของพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ สำหรับโครงการที่อยู่ในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า (ทั้งนี้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า)

โดยมีข้อกำหนดของการดำเนินโครงการ ดังนี้

- ๑) โครงการนี้ไม่ใช้การอนุญาตให้สร้างวัด หรือมอบพื้นที่ให้วัด หรือพระสงฆ์ดูแลรับผิดชอบโดยตรง แต่พระสงฆ์จะร่วมดำเนินการกับพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้อย่างใกล้ชิด
- ๒) บริเวณที่จัดทำโครงการส่วนที่เป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมาย ยังคงมีสภาพเช่นเดิม ไม่ได้เป็นกรรมสิทธิ์ของวัดแต่อย่างใด
- ๓) พระสงฆ์ อุบาสก อุบาสิกา ที่อยู่ในเขตโครงการส่วนที่เป็นพื้นที่ป่าไม้มีสิทธิเพียงใช้สถานที่ปฏิบัติธรรมและปฏิบัติศาสนกิจโดยไม่เป็นอันตรายต่อทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าเท่านั้น
- ๔) การก่อสร้าง ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไขสิ่งปลูกสร้าง หรือสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ เป็นเรื่องที่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการเป็นผู้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ภายใต้ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องเท่านั้น พระสงฆ์ อุบาสก อุบาสิกา หรือบุคคลอื่นใดเป็นเพียงผู้ช่วยพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติ จะดำเนินการเองโดยพลการไม่ได้
- ๕) โครงการที่จัดทำจะดำเนินการต่อเนื่องต่อไปได้ ถ้าพระสงฆ์ อุบาสก อุบาสิกาปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อตกลงได้ครบถ้วน แต่ถ้ามีการกระทำผิดกฎหมายป่าไม้ในเขตโครงการ หรือไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง จะถูกยกเลิกโครงการ หักสิทธิในการใช้พื้นที่ จะต้องออกจากเขตโครงการ และบางกรณีจะต้องถูกดำเนินคดีด้วย

๒.๓ การเตรียมเอกสารประกอบการจัดทำโครงการ

เพื่อให้การจัดทำโครงการเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสมตามระเบียบกฎหมายทั้งฝ่ายบ้านเมือง และคณะสงฆ์ จึงให้ดำเนินการดังนี้

- ๑) กรณีเป็นการจัดทำโครงการบริเวณที่เป็นที่พัทสงฆ์ ซึ่งยังมิได้รับอนุญาตสร้างวัดตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๗) จะต้องมิหนังสือรับรองอนุญาตให้พระสงฆ์อยู่ช่วยงานโครงการบริเวณดังกล่าว จากเจ้าคณะจังหวัดต้นสังกัดของพระสงฆ์
- ๒) ต้องจัดทำบันทึกข้อตกลงตามแบบที่กำหนด จำนวน ๓ ชุด มอบไว้ที่ฝ่ายพระสงฆ์ ๑ ชุด หน่วยงานที่จัดทำโครงการ ๑ ชุด และส่งกรมป่าไม้ ๑ ชุด
- ๓) ต้องทำแผนผังโครงการแสดงสิ่งปลูกสร้างที่มีอยู่เดิม และที่จำเป็นต้องจัดทำขึ้นใหม่ ตลอดจนแสดงจุดที่มีการดำเนินการอื่น ๆ เพื่อเสนอกรมป่าไม้พิจารณาด้วย สำหรับสิ่งปลูกสร้างใหม่ต้องดำเนินการโดยพนักงานเจ้าหน้าที่และต้องขึ้นทะเบียนเป็นของทางราชการด้วย
- ๔) โครงการที่เขียนขึ้นตามแบบที่กำหนด จำนวน ๓ ชุด
- ๕) แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่รับผิดชอบโครงการ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ จำนวน ๓ ชุด
- ๖) ภาพถ่ายประกอบ จำนวน ๓ ชุด

๒.๔ การเสนอขออนุมัติโครงการ

- ๑) เมื่อเขียนโครงการ และจัดเตรียมเอกสารครบถ้วนแล้ว ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบส่งเรื่องให้กรมป่าไม้พิจารณา
- ๒) หน่วยงานที่รับผิดชอบส่วนกลาง จะสรุปเรื่องเสนออธิบดีกรมป่าไม้พิจารณา
- ๓) อธิบดีกรมป่าไม้พิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติโครงการ กรณีอนุมัติโครงการจะลงนามในเอกสารโครงการด้วย
- ๔) กรมป่าไม้จะส่งเอกสารโครงการที่อนุมัติแล้ว แจ้งให้หน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการต่อไป กรณีไม่อนุมัติก็จะแจ้งให้ทราบด้วย

๓. ประเภทที่ให้การขออนุญาตสร้างวัด

๓.๑ หลักเกณฑ์

๑. ที่พักสงฆ์นั้น ๆ ตั้งอยู่ก่อนที่จะมีการประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติ
๒. ที่พักสงฆ์ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ป่าไม้ ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ และ/หรือ ตกการสำรวจการขึ้นทะเบียนเป็นวัดตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๓)

๓.๒ ขั้นตอนการดำเนินการ

การดำเนินการยื่นคำขออนุญาตตามแบบ ป.ส. ๒๐ เพื่อขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าไม้เพื่อการสร้างวัด สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจะพิจารณาดำเนินการยื่นคำขออนุญาตตามแบบ ป.ส. ๒๐ เพื่อขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าไม้เพื่อการสร้างวัดต่อเมื่อมีการก่อสร้างอาคารเสนาสนะเป็นการมั่นคงแล้ว โดยคำนึงถึงความจำเป็นเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่นและรวมถึงกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

๑. ผู้ที่จะขอใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดต้องเสนอรายละเอียดของโครงการและรายงานการขอใช้ที่ดินพร้อมด้วยเอกสารต่อไปนี้ต่อนายอำเภอท้องที่ คือ

- ๑.๑ แผนที่ระวางของกรมแผนที่ทหาร มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ แสดงบริเวณพื้นที่ขออนุญาตและพื้นที่ข้างเคียงที่ติดต่อกับพื้นที่ที่ขอ

- ๑.๒ แผนที่สังเขปของที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ พร้อมทั้งแสดงขอบเขตที่ดินที่ขอใช้สร้างวัดด้วย

- ๑.๓ แผนผังแสดงสิ่งก่อสร้างของที่พักสงฆ์ในปัจจุบัน และแผนผังสิ่งก่อสร้างของวัดที่จะสร้างขึ้นตามโครงการที่จะสร้างวัดต่อไป

- ๑.๔ แผนที่แสดงเขตที่ดินที่ขอใช้สร้างวัด และรายละเอียดวัดที่อยู่ใกล้เคียงโดยรอบเส้นทางที่จะไปยังวัดนั้น ๆ พร้อมทั้งแสดงหมู่บ้านที่บำรุงส่งเสริมวัดที่จะขอใช้สร้างขึ้นนั้น

- ๑.๕ ภาพถ่ายทางอากาศเสนาสนะของที่พักสงฆ์ที่ก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วในที่ดินขอสร้างวัดนั้น

๒. เมื่อนายอำเภอท้องที่พิจารณาเห็นสมควรแล้ว ให้เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาความเหมาะสมและความจำเป็น เมื่อจังหวัดพิจารณาเห็นสมควรขอใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดได้ให้ส่งโครงการและรายงานพร้อมด้วยเอกสารต่าง ๆ ในข้อ ๑ และความเห็นของอำเภอและจังหวัดไปยังสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน ๒ ชุด

๓. เมื่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติรับโครงการและรายงานแล้ว เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสม โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตให้สร้างวัดในที่ดินของทางราชการ

๔. เมื่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติลงนามในคำขออนุญาตตามแบบ ป.ส. ๒๐ แล้ว จะได้มีหนังสือแจ้งกรมป่าไม้และจังหวัด มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด เป็นผู้ดำเนินการแทน สำหรับค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่จะต้องชำระต่อกรมป่าไม้ให้ผู้ยื่นรายงานขอใช้ที่ดินเป็นผู้ออกเองทั้งหมด

๕. เมื่อกรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการตามระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๐ แล้ว จึงจะยื่นคำขออนุญาตสร้างวัดตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ต่อไป
